

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 790
van **FREYA PERDAENS**
datum: 19 juni 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Waterverbruik in Vlaanderen - Cijfers 2018 en evolutie

In het milieuraapport buigt de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) zich jaarlijks over het waterverbruik. De laatste versie dateert van juni 2019, bevat de cijfers tot en met 2017 en is te vinden op:

<https://www.milieuraapport.be/milieuthemas/waterkwantiteit/waterverbruik-beschikbaarheid/waterverbruik>.

In de periode 2000-2017 vertoonde zowel het leiding- als het grondwaterverbruik een daling. In 2017 lag het grondwaterverbruik 31 procent lager dan in 2000, voor leidingwater gaat het over een daling van 8 procent. In hoeveelheid valt ook sterk de daling van het koelwater op, ondanks de lichte stijging in 2016-2017 ligt dit verbruik 40 procent lager dan in 2000.

Telkens wordt voor huishoudens, industrie, energie (koelwater) en landbouw de evolutie bekeken van 2000 tot en met 2017. Voor die vier categorieën kan men dan ook in detail kijken naar de hoeveelheid leidingwater, oppervlaktewater (exclusief koelwater), grondwater, regenwater, koelwater en 'ander water' (water afkomstig van het product, ijs, afvalwater van een ander bedrijf of (drink)water dat tussen bedrijven verhandeld wordt) die verbruikt worden. Hieruit blijkt dat de huishoudens het grootste aandeel hebben in het verbruik van leidingwater en regenwater. De industrie heeft het grootste aandeel in het verbruik van oppervlaktewater (exclusief koelwater) en ander water, de energiesector is de grootste verbruiker van koelwater en de landbouw is de grootste verbruiker van grondwater. Wanneer men verder gaat kijken, zijn er echter geen jaarspecifieke cijfers voor grondwater- en regenwaterverbruik voor landbouw, omdat er geen totale meting gebeurt. Mede daardoor is er geen belangrijke evolutie waarneembaar voor het totaal waterverbruik in de periode 2000-2017.

1. Zijn de cijfers voor 2018 van het waterverbruik reeds beschikbaar? Kan de minister het verbruik doorgeven voor de categorieën huishoudens, industrie, energie (koelwater) en landbouw?
2. Welke trends van de voorbije jaren zetten zich door in 2018, waar zijn er verschillen? Wat zijn hiervoor de mogelijke verklaringen?
3. De droogteproblematiek vraagt om een goede aanwending van grondwater. Meten is weten, maar voor landbouw bleek er geen totale meting te gebeuren in het verleden.

Acht de minister maatregelen nodig om op de meting hiervan in te zetten? Welke acties worden daarrond gepland?

ANTWOORD

op vraag nr. 790 van 19 juni 2020

van **FREYA PERDAENS**

1. De cijfers van 2018 zijn beschikbaar op:
<https://www.milieurapport.be/milieuthemas/waterkwantiteit/waterverbruik-beschikbaarheid/waterverbruik>.

Tabel: Het waterverbruik in Vlaanderen in 2018

(miljoen m ³)	huishoudens	industrie	energie	landbouw	handel & diensten	<i>totaal</i>
ander water	0	60,61	3,65	0,9	0,96	<i>66,13</i>
grondwater	3,02	41,55	0,01	55	3,82	<i>103,4</i>
hemelwater	28,52	10,58	1,49	5	2,87	<i>48,46</i>
koelwater	0	572,25	1144,57	0,01	2,77	<i>1719,61</i>
leidingwater	221,95	82,67	10,62	7,02	30,72	<i>352,98</i>
oppervlaktewater	0	106,97	62,58	5,63	2,67	<i>177,85</i>
totaal excl. koelwater	253,48	302,38	78,35	73,55	41,04	<i>748,8</i>

2. De algemene trends van de voorbije jaren hebben zich in grote mate doorgezet in 2018. Het totale verbruik van 'ander water' is verder gestegen. Er was een verdere daling van het grondwaterverbruik bij de industrie. Het totale verbruik van koelwater is opnieuw gedaald. Het totale verbruik van oppervlaktewater in 2018 was quasi gelijk aan dat van 2017. Maar, er was in 2018 geen verdere daling van het totale leidingwaterverbruik.

De uitzonderlijke, klimatologische omstandigheden van 2018 bieden wellicht de verklaring voor volgende vaststellingen:

- Het verbruik van oppervlaktewater door de landbouw lag in 2018 bijna een factor 3 hoger dan in 2016.
 - Het geregistreerde verbruik van grondwater door de landbouw lag in 2018 27% hoger dan in 2016.
 - De daling van het huishoudelijk leidingwaterverbruik tussen 2016 en 2017 heeft zich in 2018 niet in dezelfde mate doorgezet.
3. Conform art 4.2.3.2§1 van het Waterwetboek moet zowel een grondwaterwinning die meldings- of vergunningsplichtig is, als de grondwaterwinning die onderworpen is aan een heffing op de winning van grondwater vandaag reeds uitgerust zijn met een debietmeter. Enige uitzondering hierop zijn de draineringen die noodzakelijk zijn om het gebruik en / of de exploitatie van bouw- en weiland mogelijk te maken of houden. Dit zijn gravitaire systemen waardoor debietsmeting technisch niet eenvoudig is. Voor de landbouw geldt bijgevolg al de meetverplichting voor alles met uitzondering van de draineringen.

Het waterverbruik wordt grotendeels gerapporteerd via de aangifte voor de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater. De aangifte is verplicht vanaf een verbruik van 500 m³ water per jaar.

Deze informatiebron bevat dus niet het gehele waterverbruik voor de landbouw. Voor de jaren 2017 (39 miljoen m³) en 2018 (44,5 miljoen m³) is in deze cijfers wel een stijging zichtbaar van het grondwaterverbruik van respectievelijk 11% en 27% t.o.v. 2016 (35 miljoen m³). De droge zomers van 2017 en 2018 zijn hiervan meer dan waarschijnlijk de oorzaak.

Mogelijke verschillen t.o.v. de statistische benadering liggen bv. bij de kleinere bedrijven of illegale winningen. De laatste jaren wordt volop ingezet om illegale winningen op te sporen via plaatsbezoeken (milieu-inspectie, heffingen en watermaatschappijen), verplichte erkenning van boorbedrijven en koppeling van databanken. Meer details zijn te vinden in de antwoorden op de vraag nr. 667 van 25 mei 2020 van Johan Daenen.

Deze acties worden op korte en lange termijn verder gezet. Los van de toename in 2018 was er in de heffingendatabank al eerder een toename zichtbaar van het grondwaterverbruik door de landbouw. Die toename wijst er vooral op dat de heffingendatabank steeds vollediger wordt. Het cijfer van de heffingendatabank komt ook steeds dichterbij de buurt van het constante cijfer dat gebruikt wordt in de milieuraapportering. Als die tendens zich doorzet kan dat constante cijfer vervangen worden door de jaarspecifieke cijfers uit de heffingendatabank.